

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

SV

Tal

Luxemburg den 8 oktober 2019

Tal av Klaus-Heiner Lehne, Europeiska revisionsrättens ordförande

Presentation av Europeiska revisionsrättens årsrapport för 2018 inför Europaparlamentets budgetkontrollutskott

Bryssel den 8 oktober 2019

Det talade ordet gäller.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Fru ordförande,

Ärade ledamöter av budgetkontrollutskottet,

Herr kommissionsledamot Oettinger,

Ärade företrädare för rådets ordförandeskap,

Mina damer och herrar,

jag vill tacka er för att ni har avsatt tid till revisionsrätten denna morgon, trots att utfrågningarna av kommissionärskandidaterna pågår för fullt.

Eftersom jag ännu inte har träffat er alla, skulle jag vilja börja med att presentera mig – jag heter Klaus-Heiner Lehne. Jag har varit ordförande för revisionsrätten sedan oktober 2016 och hade så sent som förra veckan äran att återväljas till ordförande för ytterligare tre år. Jag företräder här ett kollegium på 28 ledamöter som i sina olika roller har bidragit till vårt gemensamma arbete. Vi ser fram emot att få träffa er alla personligen så snart som möjligt, och, fru ordförande, också att få välkomna er i Luxemburg när vi har kunnat enas om ett lämpligt datum.

Min avsikt denna morgon är att ge er en bild av EU:s ekonomiska förvaltning. I årsrapporten, och särskilt genom revisionsförklaringen, bedömer revisionsrätten om de pengar som parlamentet tillförde budgeten förra året har använts lagligt, korrekt och, förstås, ändamålsenligt. Lite som en läkare på en årlig hälsoundersökning är det vårt jobb att ta reda på vilka delar av systemet som fungerar väl och vilka som eventuellt är mer problematiska och vad de bakomliggande orsakerna till det kan vara.

Våra granskningsteam har, under ledning av min kollega Lazaros Lazarou och de olika ledamöterna med ansvar för de enskilda kapitlen, rest vida omkring för att granska räkenskaperna, intäkterna och kostnaderna för alla delar av EU-budgeten för 2018. Vi har diskuterat granskningsresultaten uppriktigt och intensivt med kommissionen och, vid behov, med de myndigheter i medlemsstaterna som förvaltar EU-medel – ni kan läsa deras svar och se detta själva. Vår slutliga bedömning tar hänsyn till all relevant information som framkommit under denna omfattande process för att klargöra fakta.

Liksom varje år har vi granskat EU:s konsoliderade räkenskaper för 2018. Vi anser att de i alla väsentliga avseenden ger en sann och rättvisande bild av EU:s finansiella ställning och att de inte innehåller väsentliga felaktigheter. Vi konstaterade att kommissionen har fortsatt arbetet med att stärka sina processer för att beräkna skulden för ersättningar till anställda (för EU-anställda), detta är ett område vi kommer att fortsätta att bevaka.

Vad beträffar intäkter i EU-budgeten fann vi inte några väsentliga fel.

- o Vi tittade på kommissionens system för att säkerställa att de olika intäktskällorna beräknas, uppbärs och rapporteras korrekt samt på ett antal betalningskrav från kommissionen och nationella system. I alla de tre medlemsstater som vi besökte (Spanien, Italien och Frankrike) noterade vi brister i förvaltningen av fastställda tullar som ännu inte uppburits.
- o Vi konstaterade också att kommissionens inspektioner av traditionella egna medel inte utgick från en strukturerad och dokumenterad riskbedömning. Till exempel rangordnar inte kommissionen medlemsstaterna efter risknivå. Vi kunde därför inte vara säkra på att inspektionerna verkligen är inriktade på områdena med högst risk när det gäller uppbörden av egna medel till EU-budgeten.
- o Vi noterade även att kommissionen snabbt vidtog åtgärder och gjorde en allmän reservation avseende de BNI-uppgifter som hade använts för att beräkna Frankrikes bidrag eftersom uppgifterna var av otillräcklig kvalitet. Likaså noterade vi kommissionens beslut att för tredje året i rad göra en reservation för tullavgifter som uppburits av Förenade kungariket när det gällde importvaror från Kina.

Vad beträffar kostnader, den traditionella "rubriken" i vår revisionsförklaring, uppskattade vi felnivån till 2,6 %¹. Det betyder att vi uppskattar att 2,6 % av utbetalningarna från EU-budgeten inte borde ha gjorts eftersom pengarna inte hade använts i enlighet med EU:s regler. Men denna övergripande uppskattning döljer en viktig skillnad: det sätt som EU-medel betalas ut på påverkar i hög grad risken för fel.

När det gäller kostnader som omfattas av komplexa regler, de står för omkring halva EU-budgeten², främst "ersättningsbaserade betalningar", där stödmottagare ska lämna in ersättningsanspråk för sina stödberättigande kostnader, exempel här är forskningsprojekt, sysselsättningsrelaterade projekt, regionala utvecklingsprojekt och landsbygdsutvecklingsprojekt och utvecklingsprojekt i icke EU-länder, uppskattar vi felnivån till 4,5 %, vilket är relativt högt.

Däremot är risken för fel lägre när utgifterna omfattas av enklare regler, framför allt vid "stödrättighetsbaserade betalningar", då stödmottagare måste uppfylla vissa villkor för att få betalning. Exempel är direktstöd till jordbrukare, administrativa utgifter, stipendier till studenter eller budgetstöd till icke EU-länder. Cirka 50 % av vår granskningspopulation innehåller med andra ord inga väsentliga fel.

Därför avger vi, för tredje året i rad, ett "uttalande med reservation" om betalningarna, vilket betyder "ja, men". Vi ser det som ett uppmuntrande tecken att kommissionen och medlemsstaterna har upprätthållit de framsteg som vi

¹ Undre gräns: 1,8 %, uppskattade felnivå: 2,6 %, övre gräns: 3,4 %. Punkt 1.15 i årsrapporten.

² 50,6 %.

konstaterat de två senaste åren. Våra revisorer hade några positiva kommentarer om områden med låg risk, men samtidigt kvarstår allvarliga problem inom områden med hög risk som måste åtgärdas, jag återkommer strax till detta.

Som ett led i sin fleråriga strategi har revisionsrätten beslutat att basera revisionsförklaringen på en bestyrkandemetod, vilket betyder att vi i framtiden avser att avge en försäkran om kommissionens förvaltningsförklaring, som i sin tur bygger på kommissionens egna kontroller och nationella kontroller vid delad förvaltning. Jag är övertygad om att vägen framåt tar form stegvis, genom att man tar konkreta steg, kanske små i början, för att nå det mål som bygger på sunt förnuft, det vill säga att man kan förlita sig på arbete som andra redan har utfört.

Ni kan se i årsrapporten att vi ofta är kritiska till många av kontrollerna som medlemsstaterna och kommissionen gör (till exempel är omkring 126 olika myndigheter involverade i revisionen av sammanhållningsutgifter på nationell nivå). Det gör att det ofta är svårt att använda resultatet av det arbetet och att det är ännu svårare att förlita sig på det. Men jag vill också understryka att även på det viktiga sammanhållningsområdet noterade våra revisorer ett antal förbättringar och god praxis. Det måste också sägas att kommissionen gör betydande ansträngningar för att fortsätta förbättra det arbete som olika nationella myndigheter och attesterande organ utför.

Vi går därför vidare med arbetet tillsammans med kommissionen för att skapa de nödvändiga förutsättningarna för bestyrkandemetoden. Jag vill ta tillfället i akt och tacka kommissionsledamot Oettinger för hans stöd, och jag ser fram emot att föra processen framåt tillsammans med hans efterträdare.

Ärade ledamöter, jag skulle nu vilja gå över till de olika budgetrubrikerna och lyfta fram några av våra viktigaste granskningsresultat.

För budgetrubriken Konkurrenskraft fann vi betydligt färre fel än förra året (2 %). Icke stödberättigande personalkostnader är fortfarande den största felkällan inom forskningsområdet. Vi noterade också att risken för fel är högre i nystartade företag och små- och medelstora företag än andra, eventuellt mer erfarna eller större stödmottagare, trots kommissionens ansträngningar. Vi granskade till exempel ett småföretag i Storbritannien som hade genomfört sitt allra första EU-projekt och redovisat kostnader på totalt 1,1 miljoner euro. Upp till en tredjedel av de granskade posternas värde innehöll väsentliga fel. Vi konstaterade också att kontrollerna av kostnaderna för stor forskningsinfrastruktur inte var ändamålsenliga: i två av tre granskade ärenden konstaterade vi att kostnaderna hade angetts alldeles för högt (75 000 respektive 130 000 euro), trots att kommissionen hade gjort omfattande förhandskontroller. Som vi betonade i det lagstiftningsyttrande som vi överlämnade till er förra året ser vi stora möjligheter till förenkling av EU:s forskningsprogram. Vi anser att kommissionens förslag till det nya Horisont Europa för 2021–2027 försöker komma till rätta med åtminstone vissa av de underliggande källorna till fel som vi påträffar vid våra revisioner. Det är nu upp till parlamentet och rådet att slutföra lagstiftningen. Våra revisorer står till ert förfogande om ni behöver ytterligare sakkunskap under förhandlingarna.

När det gäller Ekonomisk och social sammanhållning uppskattade vi att felnivån var väsentlig (5 %). Antalet fel som vi upptäckte och deras inverkan visar att det fortfarande finns brister avseende korrektheten i de kostnader som redovisas av nationella förvaltande myndigheter. Icke stödberättigande projektkostnader var ett centralt problem som förvärrades av att vissa länder lade till nationella villkor till EU:s redan komplexa villkor (så kallad nationell överreglering). Offentlig upphandling är också en stötesten, till exempel när en offentlig myndighet tilldelar tjänster utan att utlysa ett anbudsförfarande.

För Naturresurser uppskattade vi en felnivå på 2,4 % till följd av att icke stödberättigande kostnader hade redovisats, att informationen om arealer eller djur var felaktig eller att det förekom problem med offentlig upphandling och administrativa fel. Som helhet innehöll dock direktstödet (som svarar för 72 % av kostnaderna under den här rubriken) inga väsentliga fel. Det är goda nyheter, och vi fann att flera faktorer i stor utsträckning bidrog till att förebygga och minska fel: systemet för identifiering av jordbruksskiften (LPIS), möjligheten för jordbrukare att lämna in betalningsansökningar elektroniskt och de preliminära dubbelkontroller som görs av jordbrukarnas stödansökningar. För andra typer av betalningar där reglerna är mer komplexa ökar risken för fel. Vi granskade exempelvis ett ärende i Polen där olika medlemmar av samma familj var för sig hade ansökt om stöd för att bygga ett svinstall och uppgett att de drev självständiga småföretag. Sammantaget uppfyllde dock inte familjeföretaget villkoren för stöd till småföretag, vilket var den verklighet som vi upptäckte vid revisionen.

På området Säkerhet och medborgarskap uppmärksammar vi brister i tillämpningen av regler för offentlig upphandling men även systembrister i Asyl- och migrationsfonden och Fonden för inre säkerhet i de medlemsstater som vi granskade.

Under rubriken Europa i världen utbetalas som ni vet stora belopp i EU-stöd via internationella organisationer. Men även i år hade vi problem med att i tid få tillgång till grundläggande underlag när det gällde tre transaktioner som hade genomförts av Unicef och Världslivsmedelsprogrammet. Vi anser att de internationella organisationernas bristande samarbetsvilja när det gäller att överlämna de handlingar eller den information som vi behöver för att kunna utföra våra revisioner är oacceptabel. Jag är därför tacksam för att kommissionen har godtagit vår rekommendation och kommer att införa ett system för direktkontakt med internationella organisationer. Våra revisorer konstaterade även ett antal fall av icke stödberättigande kostnader. Bland annat hade en internationell organisation debiterat EU för 31 flygbiljetter till Jamaica där personalen skulle ha en konferens. Sådana icke stödberättigande kostnader ska naturligtvis återkrävas.

Under rubriken Administration slutligen, uppskattade vi att felnivån inte var väsentlig. Jag skulle dock vilja ta upp två saker här: för det första konstaterade vi ett antal brister i kommissionens kontroll av familjetillägg till EU-anställda. För det andra och, fru föredragande, kanske av särskilt intresse för utskottet, fann vi stora brister i de förfaranden som parlamentet och kommissionen anordnade för att förstärka sina byggnaders säkerhet efter de senaste årens terroristattacker. Vi konstaterade att vissa av de ramavtal som användes gjorde att arbeten kunde utföras på grundval av ett enda anbud från en entreprenör. Vi hittade förhandlade förfaranden med en enda sökande och fall där inget

meddelande om upphandling hade offentliggjorts. Vi anser att synnerlig brådska, som måste föreligga om normala upphandlingsregler ska kunna frångås, inte påvisades, eftersom det tog flera månader att inleda förfarandena.

Mina damer och herrar,

avslutningsvis vill jag säga att revisionsrätten är angelägen om att vidareutveckla samarbetet på alla fronter med er här i budgetkontrollutskottet. Vi står till ert förfogande under det nya förfarande för beviljande av ansvarsfrihet som vi just började arbeta med nu på morgonen, och vi presenterar mycket gärna alla särskilda rapporter som ni vill veta mer om.

Den här årsrapporten är inte som sina föregångare. Vi står vid ett vägskeäl – en ny lagstiftningsperiod inleds, en medlemsstat är i färd med att lämna EU och de övriga 27 medlemsstaterna slutförhandlar om den fleråriga budgetramen för 2021–2027. Det revisionsarbete som jag har presenterat för er i dag visar att EU, trots många kvarstående problem, nu tre år i rad har uppfyllt höga krav i fråga om ansvarsskyldighet och insyn i användningen av offentliga medel. Men vi har definitivt ingen anledning att gratulera oss själva. Vi förväntar oss att den nya kommissionen och medlemsstaterna fortsätter sina ansträngningar och bygger vidare på dem. Och vi räknar med att alla ni här ser till att så sker.

Tack för uppmärksamheten. Som vanligt ser min kollega Lazaros Lazarou och jag nu fram emot era frågor och kommentarer.